

Es Ca d' Inca

Lladrará cada diumenge mentres li donin que menjar

Redacció y Administració C. de Mallorca n.º 1.

ESPAÑA: UNA PSESSETA CUATRIMESTRE :: ESTRANJER: DUES IDEM. IDEM
PAGO PER ADELANTAT

ES PONT D' INCA

Origen de son nom.

POCHS son els mallorquins que no coneguen es Pont d' Inca, poble modern, situat a quatre kilometres de Palma y que pertany al municipi de Marratxí.

Son nom clarament indica propietat, possessió ó pertenencia per part de la ciutat d' Inca. Axò fonch la causa de que la redacció d' ES CA D' INCA preguntás a sos llegidors quin era s' origen, es motiu, sa rahó d' anomenar es Pont d' Inca amb aquest nom. Les contestacions que s' han rebudes no s' fonamentan en manuscrits antics, documents, ni en cap prova convincent; en elles se fan relacions, que ja havíem sentides en altres ocasions, y que segurament s' han conservades per tradició. Les esposarem breu y clarament.

El poble o llogaret conegut per Pont d' Inca, que com sabèm es de fundació recent, segons opinió unaním adoptá son nom, del pont que hi havia sobre el torrent que passa vora el repetit poble.

Però com axí aquest pont se conexia per *pont d' Inca*, estant aquesta vila situada a uns vint y cinch kilometres de distancia? Sobre aquest punt hi ha dues versions. Una d' elles es la següent: els inqueros, per poder anar facilment a Palma, sense estorb per part de les aigües del torrent, determinaren construir el pont en cuestió. Segons un conveni amb sos binisalemés, aquests les havien d' ajudar, pero en últim resultat no hu feren. El pont, donchs, se fé única y exclusivament a costes y despeses d' Inca y trebayadors inqueros l'aixeca-

ren. Per aquest motiu li daren nom.

L'explicació que donen altres del nom del pont de que tractam, es qu' en altre temps (no precisen s'època) el terme de nostra vila, avuy ciutat, arribava fins allà: es Pont d' Inca era sa linea divisoria, sa fita entre els termes de Palma e Inca.

Consultant la rahó natural y l'història, ens pareix la primera versió més acertada que la segona. La rahó considera lògich y regular que a un pont que Inca construís fora del seu terme, precisament per aqueixa circumstancia, se l' denominás Pont d' Inca. A n-els ponts de dins son^a terme no era precis darlos nom propi, perque la seua situació ja demostra a quina població perteneixen. Pe'l mateix motiu a cap^a dels nostres carrers deim carrer^a d' Inca, perque ja sabèm que tots ho son. Del mateix modo a un fill d' Inca a fora vila li dirán inqueró y no l'hey dirèm aquí.

Per altre part l'història ens diu qu' en temps dels moros y principalment després de la Conquesta de Mallorca fins el sigle XVI, era Inca, descontant la capital, la població de més importancia de l' illa. En tot era nomenada sa primera, y quan de la causa pública se tractava era la que contribuía amb major nombre d' individus. Després del sigle XVI si bé hi hagué altres viles importants, florents, Inca no dexá d' esser una de les primeres. Axò ens dona a comprendre qu' els inqueros construïsen el pont de que parlam, y no els vehíns d' altres pobles, apesar de necessitarlo per anar a Palma uns y altres.

Conten que després de fet el pont els inqueros cobraven certs drets a n-els qui passaven per ell. Axò no s' estrany; es lo més regular, donchs, durant molts de sigles hi hagut la costum de qu' el qui construya ponts o camins (fos empresa particular, fos corporació pública), en recompensa dels gastos de construcció y conservació, cobrava certs impostos a n-els que transitaven per aquells amb carros o bestia. En Espanya no se suprimiren els drets o impostos de camins fins l' any 1869. Se restabliren l' any 1877, però una lley de 1881 les torná abolir y ja no s' han cobrat més.

A n-els que diven que nostro terme arribava a n-el lloch conegut per Pont d' Inca, no les negarèm que tal cosa succehís en temps dels romans, donchs, de llavors no hi ha noticies concretes respecte aquest punt. Apesar de que no s' de suposar tenga tanta antigüedad el pont en cuestió.

Quan els cristians conquistaren Mallorca qu' estava en poder dels moros, l' any 1229, el terme d' Inca ocupava la octava part de l' illa, però creim s' estenia més pe'l Nort y Llevant de nostra població que no pe'l Ponent, ahont está el Pont d' Inca; perqu' en el repartiment que fé el rey D. Jaume d' Aragó de les *alqueries*, cases de fora, del terme d' Inca, hey veim les de Caymari, Selva, Mancò, Beniatzen, Beniaroy, Moscarí, Massanella, Campanet, Buje, Benisatí, Muro y altres, que precisament están situades en el Nort y Llevant de nostra antiga vila.

Després d' aquella fetxa el terme d' Inca no s' ha engrandit, al contrari, s' ha reduit a causa d'

Es Ca d' Inca

Sr. D. Ramón Soler de la Plana.
Ribera,

Palma

Es Ca d' Inca

esser les terres molt conrades. Per lo tant del sitgle XIII a n'aquesta part, no ha arribat nostre terme a n-el Pont d' Inca. (1)

Tenguent en conte les anteriors consideracions y mentres dels arxius no surti qualque prova en contra, creurèm en la tradició de qu' el Pont d' Inca se nomena axí, perque sos constructors foren inqueros.

Inca 31-12 1903.

Abdón de Mendrava.

LA GUERRA (2)

(Imitació d'En Teodor Aubanel)

Cobrintne les planures,

Turons y comellars,

Per tot arreu cadavres

Horriblement mesclats.

Els corps s'hi caramullan,

Els llops ja n' estan farts.

Ay, mares! tristes mares!

Criaune més d'infants!

Siulant passen les bales,

Omplint el cor d'esglay.

Tambors y trompes sonen,

Bramula el bestiar.

Remors y crits selvatjes

Arriben dins la llar.

Ay, mares! tristes mares!

Criaune més d'infants!

Fugint de la batallá,

L'espahordit cavall

Sens cavaller travessa

Les pletes desbocat.

La gent qui fuig del poble

Als morts va trepitjant.

Ay, mares! tristes mares!

Criaune més d'infants!

Ses mans en creu esteses,

De cara en terra jau

L'hermosa y tendra nina

Qu'anava a fer quinze anys!

L'han morta. Innocent angel!

¿Quin cor no's trençarà?

Ay, mares! tristes mares!

Criaune més d'infants!

Al Jay qu'els nets breçava

Del solil l'han penjat,

Y su baix d'ell grinyola

Tot sol lo ca lleal;

Del breç va a la cisterna

Un regueró de sanch.

Ay, mares! tristes mares!

Criaune més d'infants!

En mitx de cent ruines

S'aixeca el campanar,

Y encara envia al ayre

Per forsa lo seu plant;

(1) Advertim qu'hem fet referencia a totes les epoques de nostra historia, quan n'hi havia prou ferne a la en que se construi el pont, perque ignoram dita fetxa y si abans del actual n'hi havia un altre.

(2) De «Endolades», nou aplech de glossa y prosa qu'acaba de publicar a Palma es conegut literat D. Bartomeu Ferrá

Del foll que ab goig repica

La testa engrunará.

Ay, mares! tristes mares;

Criaune més d'infants!

Arriba la nit fosca

Ab brusca y vent gelat.

Y los ferits qui's reten

«Socós!» cridan en vá..

Quant ixca el Sol, tal volta

En vá los cridarán!

Ay, mares! tristes mares;

Criaune més d'infants!

Quarters de carn humana

P'els carros capolats

Dins una fossa estreta

Caurán sens mortallar.

¡Axis la Guerra iguala

Ab l'odi l'amistat.

Ay, mares! tristes mares;

Criaune més d'infants;

Per dins carrers y plasses

De pobles desholats

Per hortes esvahides,

Per platjes y tossals,

Son tots los que guerreljen

Germans contra germans.

Ay, mares! tristes mares;

Criaune més d'infants!

Fins quant han de ser víctimes

Los fills qu'heu eugendrat?

Els per salvar la Patria

Vessen a doll sa sanch,

Y s'ots per ella logren

Un canvi de dogal...

Ay, mares! tristes mares;

¡No'n crieu pus d'infants!

Bartomeu FERRÁ

Dissapte de Nadal

(RECORTS)

Encara la recort a n'aquella edat venturosa del infantesa: perduda dins un mon de fantasmes, d'il·lusions, de somnis; brodada d'encants, d'innocencia; encara la recort a n'aquella diuça qu'un dia enrevoltava mon breçol d'infant menut; però, ay, que d'ella ja no'n queda res: sols en queden els recorts perque la realitat sia més trista, més negra. Entre tots els que guart estorjats dins l'armari de la memoria, n'hi ha un que s'aixeca molt més amunt qu'els altres: es el de dissapte de Nadal, recort dolçissim que may se borrarà per més que hey rasqui el temps amb la seua llima destructora.

Els llibres de s'escòla jeien arreconats demunt sa taula, mostrame tot queixosos, dos ditets de pols; no era estrany: dins mon cap hi bollien, a les hores projectes y plans grandiosos: havia de compondre es betlem.

Abans de tot treia de dins un caixonet de fusta aont havien dormit el so de tot un any, el Bon Jesuset, la Purissima y S. Juseph y amb ells una bona partida de pastors y pastores, els reys orientals cualcant demunt els camells, sa guarda de menets, y... Los passava revista a tots per veure si tenien qualque cama o bras rom

put, o si l cap los havia tuit de demun ses espatles, per fer el miracle de tornar losho saldar amb una goteta de goma. Després de tot componia es betlem, donava existencia real a n' el betlem del meu cervell.

A devant de tot hi havia el naxement: el Bon Jesuset dormia d' esquena dins sa menjadoretta demunt quatre payes; la Verge estava ajonellada amb estática contemplació; y S. Juseph, apoyat amb sa vara, se mirava l' Infantó amb sa rialla a sa boca; es bouet ajegut demunt ses quatre potes l' encaletia, y un poch més lluny hi havia sa mula, tota recelosa. El naixement no tenia res de particular; més endins hi havia lo bò.

Per unes retxilleretes, qu' havia dexades aposta, se veien ben enfora ses montanyes plenes de neu, d' una neu qu' havia escampada amb un cedaset; su baix de sa montanya hi havia un ermita y un ermitanet més alt qu' ella, que repicava perque el Minyonet havia nat; a sa part esquerra un capellá amb bonet y musa vermella predicava el sermó del naxement; més aprop una pajeseta, amb ses faldes ben curtes, donava civada a unes cuantes gallines, que sempre tenien es bech en terra; a la dreta, lluny encara, ben lluny, dins sa montanya, per un camí de ferradura, de mala petja ferm sen venien daxo, daxo, els reys orientals, carregats d'or, eacens y mirra; per un coster un rema: d' auveyes pasturava dins s' herbey; per demunt un pont de earló passava un aset carregat de galls, endiots, torrons y vi blanch, que ho duya; tot a n' el Bon Jesuset; un mollí, vora un torrenr, esperava qu' el moliner li omplís sa pasteteta per fer ferina per llarg; aprop de tot, un parell de bous, tots carregats de paciencia, llauraven un sementer.

De sa volta de la cova hi penjaven mitjes taronjes qu' eren els salomons; ensá y enllá n' hi havia, girades demunt devall, amb un forader, aont hi aficava un troset de candela que servia per il·luminar sa cova. Ho poreu creure; el meu betlem era tot un monument. ¡Oh! y com el mirava y tornava mirar, y movia cent vegades els pastors y pastores, y ses auveyes, aont may n' hi faltava cualguna de coxa.

El vespre havia d' anar a matines.

S'anar un atlot a matines en es meu llogaret, aont tothom a les set ja té el cap demunt el coxi, es lo mateix que rebre un certificat d'homo, firmat per tots els atlots y allotes.

Dos anys seguits hi havia d' anar, però la son me gosava, y me doimia demunt sa banquera, y ma mare, sense que jo me temés, me duya dins el llit, y, ben calentet, somiava amb l' Infantó, amb ses neules y torrons, y quan la claror del dia de Nadal me desxondia sentia una pena molt fonda, y una tristesa ben amarga, y, fins-y-tot, mos uilets s' omplien de llágrimes.

El primer any que hi vaig anar ja n' vaig fer d'esforsos, per no dormirme, ho recort com si fos ara. Ma mare en deya qu' anás a dormir, que ja me despertaria

en esser hora; però ja ho sabeu un escalivat...

Dins sa cuina de ca nostra s'aplegaren una bona partida d'atlots y joventes, qui també volien anar a matines, y vengueren a passar sa vetlada a ca nostra. Sa padrina ja'n sabia de coses del Bon Jesuset, ja mos ne digué de gloses y codolades ben llargues, més qu'un diné de fil. Lo que m'agrada més era allò: *pomera baixa les rames...* no sé si seria perque m'hauria agradat ferm menjarne un parey de pomes.

Però amb tot y amb això el tió de Nadal donava molta calentó ferm y la son comensava a fer mos pesigoyes. Per fer mos fugir, anarem a encendre es betlem y a botar y a riure; més tant, jugarem a penyores, y com a darrer recurs encenguem es pilot, y correuent y tridant es fogueró, es fugueró, la mos ferem fugir a sa son que mos petxugava fort ferm.

A la fi el só de les campanes que toquen matines se passetja tot resplendent y majestuos per dins l'espai, ple de silenci y fosca; ja no hi havia dupte; tots eran ja homs grans. Abrigat amb so capotet (llavós en duyen els atlots, era de moda) cap a matines s'ha dit.

L'esglesia estava tota il·luminada, del llantoné tot flametjant, penjava una tarineta de neules, que s'engronsaven; tot d'una les vaig contar per sebre cuántes setmanes faltaven perque ma mare en posés es calsonets amb bufes, jaquet amb puntes, mocadó de daus per la cintura y un de sedap'el cap. La capella del naixement estava tota encesa y adornada; a cada banda hi havia una branca de poll remorejant sempre seguit; festosa murta l'encaulava; demunt l'altar del betlem, dins pitxers, ramells d'embaumadores floretes, alt de tot rengleres de neules blanquíssimes y mostrejades que se bellugaven.

Poch a poch s'omplí l'esglesia. Comensaren ses matines, y, de tant en tant, un chor de veus suaus, delicades, amb flaviols, castanyetes, panderos, ferraguins, rossinyols y tamborets, amb sencillez idilica d'egloga virgilana, cantaven al Bon Jesuset cançons perfumades d'encens, poesia y misteri, maselles de goig y alegria. ¡Oh y que cantaven de bé! Quan cantaven en pareixia qu'creculava a temps llunyedans y trobarme devant la cova, y allà ajonellat, adorar amb sos pastors el Minyonet Jesus. Cada pich que pensen les matines les notes d'aquelles cançons tan inspirades s'encalsen y revoltejen graciosament per dins el pentagrama de ma memoria.

Puja després a la trona la profetisa sibilla, amb una espasa a la ma dreta; tothom la se mirava amb sos ulls ben espolats, escoltant, sense entendreles, les promeses terribles y amensadores d'un Deu justicier.

Després de tot comensá sa missa del gall, o també comensava a becar. Desiara m'arribava, entrant per sa porta mal tancada, qualque retxa d'aire fret que gelava, y arrufantme (altre volta) dins el capotet,

pensava amb lo fret que patiria l'Infantó, dins sa menjadoretta, qui aquell vespre feya els anys, y... sense voler, tornava dormir-me.

Arribá l'oferta, y sa son en fugí ben depressa: el meteix chor de ninets cantava el *vou ve ri-vou* y ho cantava tan bé, que tota la gent estava entusiasmada. Un ninet, quan els altres cantavan allò: *no ploreu minyonet, no, que ma mareta no ho vol...* feya com que plorar, y ho feya tan al viu que pareixia que vertaderament plorava. Una vegada, l'angelet, sempre me'n recordaré, en lloch de plorar, se posá a riure y tots els demés el seguiren. L'orgue després d'aisat Deu tocá les xeremies, però jo ja no sentia, sa son me gosava.

Sortirem de matines. El tió de Nadal encara cremava; mos escaufarem un poch. Jo ja tenia gana, y ma mare en torrá un tros de boufarró demunt el caliu.

Un INFANTO

CRIDA

A n'el nombre passat ferem l'innocentada d'anunciar qu' el dia dels innocents, vendria a Inca l'esperitista Allan Kardec, y feria parlar els morts del cementeri. Moltíssims la se begueren, bastava qu'estigués escrit amb lletres de motlo, y els més desperts que veren ahont anava el tir, bé han rigut a les totes, durant aquestes festes, demunt s'esquena dels crèduts, ridiculisant els esperitistes qu' era lo que volien.

Apesar d'això, encare e-hi va haver unes quantes dotzenes de bàmbols, que dilluns passat, acudiren a n'el cementeri, y Allan Kardec feu l'innocentada de no compareixer; però qu'esperaren com qui esperá el Mesies.

¡Bona la ferem!

Are treguem consequencies d'aquí, de la ronya qu'escampa la mala premsa que viu de la mentida y de la calumnia, que dona figures per llenternes y forma a n'el poble una opinió errònea; y per això convensem nos, una vegada més, d'aquella trista veritat que digué Voltaire: calumniar que qualque cosa queda, referintse a l'Esglesia Catòlica.

Noltros ferem una verba intencionada y n'hi ha haguts de tant curts de gambals qu'han cregut que favoriem les doctrines esperitistes, quan primer morirá Es Ca d' Inca que faltar a la veritat y a la fè de nostros pares.

La Redacció

CRONICO

Desembre de 1903.

Dia 22.—Parteix de París cap a Madrid el Sr. Villaverde.—En el Congrés en Leruch dona sa culpa des petardos que tiran en tanta frecuencia a Barcelona, a un Tinent de la guardia civil. Mes valdria la se guardás per éll, a la cupa qui dú remoguts tots es perdularis de Barcelona.—Se aprova el projecte de subvenció a Madrid. Qui té sa pella p'es manech fá aná s'oli allá ont vol.—Fa es primé viatge desde Solle cap a

Barcelona y Cete el vapor *Villa de Solter*.

—Se tornen a sa direcció general de loteries els billets de sa rifa de Nadal que no s'han venuts. Son una quarta part des que s'havien de vendre. Se comenta aquest fet perque altres anys no hi havia billets per qui'n volia.—Se dona conte el Junjat de Palma d'haver trobat mort dins ca-seva, a un sabaté que vivia tot-sol. Es vehinats se'n temeren per sa pudó que feya es cadavre, que ja se podria y tenia ses oreyes, morros y nas menjats per rates.

Dia 23.—Es de la Coruña tenen una gran alegria fosca: es número que tengué es primé premi de sa loteria se despaxá allá (alegría); però l'havian enviat a Cuba (fosca). Un altre pich será.—A una fábrica de cervesa de Santander explota un tonell, mata dos homs a. c. s.

Sa balandra *San Miguel* que feya el viatge de Palma a Barcelona topá amb un temporal desfer; un cop de mar se'n dugué es contramestre Sebastiá Prats, el que no pogueren salvar els mariners. (a. c. s.)—El rey firma una R. O. cridant al servici 903 individuus de s'inscripció marítima.—Els vehins de sa jerreria de Palma boten d'alegría per haverlos tocat un premi de setze mil durcs. Uns riven y altres ploren. Així va el mon.

Dia 24.—Sa policia de París se veu obligada a capturar a alguns dels fornés en vaga, per s'alborot que moven molestament els trebayadós, qui no volen seguirlos. Tot axó passa a sa terra de ses llibertats.

—Se reben notícies de Génova d'haver-se fet satisfactoriament, les proves del nou vapor «Miramar» qu'ha comprat sa companyia de Palma: *Isleña Marítima*. A tota forsa camina 15 milles per hora y amb forsa ordinari 14.—Ses corporacions que s'interesen perque s'establesqui es correu diari entre Mallorca y sa Península, telegraffen a n'el Govern perque se resolgui favorablement aquest assumpto.

El sen PIRRIS.

Lladrades y moxonies

Les festes de Nadal se celebren en aquesta ciutat en mitj de molt de fanch y aigua. A ses tradicionals matines hi hagué molt d'orde y concurrencia. Com de costum a totes ses iglesies s'han esposat es corresponents betlems, que son visitats per grans y petits.

Es capvespre de ses tres festes a sa costura pública de nines des Born, aquestes representaren varies pesses que foren sa distracció de les families convidades.

Perque s'refereix a un fill d'Inca, copiam de *El Universo* de Madrid de dia 23 del passat mes lo següent: «Ha sido nombrado Tesorero de la catedral de Valencia monseñor Guillermo

Fiol dignidad de chantre de Menorca, doctor en Derecho canónico, en Sagrada Teología, prototario apostólico de Su Santidad, capellán de honor de S. M., misionero apostólico, caballero Hospitalario de S. Juan, etc.

Donam l' enhorabona a nostro paisá per son ascens a la metropolitana de Valencia, desitjantli molts d'anys de vida per poder desempenyar son nou càrrech.

Per haver renunciat el càrrech de Conciliari del Circol d'Obrers Catòlics d' Inca, Mossen Pere Juan Beltrán, es estat nomenat p' el Sr. Bisbe, en lloch seu, Mossen Francesch Rayó.

També esta societat, diumenge renová la mitat de Junta que pertocava: quedant constituída el total en la següent forma:

President: Mestre Miquel Ferragut. Vice-President: L' amon Bartomeu Bestart. Bibliotecari: Mestre Miquel Durán. Tresorer: D. Miquel Riutort. Vice-Tresorer: Mestre Bartomeu Tortella. 1.º Vocal: Mossen Pere Juan Beltrán. 2.º Vocal: L' amon Toni Genestra. 3.º Vocal: Mestre Bartomeu Fiol. 4.º Vocal: L' amon Guiem Estrany. Secretari: Mossen Tomás Mora. Vice-Secretari: L' honor Bartomeu Beltrán.

Hem tengut ocasió de parlar amb lo nou President y Conciliari, y pareix que están animats per trebayar, amb bona voluntat, per que aquesta institució cumplesca perfectament, els seus tres fins: relligiós, econòmic e instructiu. Misió regeneradora per servir de contra-pes a n-el socialisme qu' avuy impera.

Els iniciadors d' aquesta societat estan d' enhorabona, per que veven entesa y perseguida la mateixa idea y entusiasme qu' ells tenien quant la fundaren.

A altres societats sabem qu' han renovada sa Junta, però no publicam els noms dels qui les componen per no haverlos enviats.

El dia de Cap-d' any dematí se constituí el nou Ajuntament. El componen es set regidors que foren elegits darrerament y altres tants que ja desempenyaven aquest càrrech, donchs com es sabut, cada dos anys se renoven la mitat de regidors.

Per real orde ha estat nomenat Batle d' aquesta ciutat pe l' bieni

que comensam, el que ja ho era D. Domingo Alzina. Rebin tots nostra enhorabona. Qu' el acert no les falti en el govern y administració de la ciutat.

Els campers estan en vaga. en vaga forcosa, a causa de les pluges que de Nadal a Cap-d' any se repetien tots es dies. Si plou un poch més arribam a tornar granuts. ¡Deu mos n' alliber! Densá que som a s' any nou es temps s' es estirat.

Divenres passat per orde del Sr. Batle s' anunciá que, dia 10 del corrent se ferá s' allistament dels mossos que enguany han de corre sa quinta. Per lo tant tots els joves que, de dia 1 de Janer fins dia 31 de Desembre del present any, cumplesquin els vint anys han d' anar a la Sala a donar son nom.

Cop en sech s' es despedit del públich mallorquí *El Eco Balear*. Nos sap greu la desaparició d' aquest periòdic, per que escampava bones ensenyanses.

A Santa Margalida morí dimars passat donya Catalina Fluxá Tous, mare de nostros amichs D. Joan Ribas, escrivá del Jutjat d' Inca, y de D. Pere A. Ferrá.

A ells y a ses families les desitjam la resignació necessari devant tan irreparable pèrdua, y al mateix temps pregam a Deu, per que s' apiadi de l' anima de la difunta.

Tenim noticies que dimecres vinent decapvespre en els vehins pobles de Selva y Buje, tindrà lloch la representació dels Reys Magos. L' entrada a dits espectacles no costa res.

En la ciutat d' Alcúdi s' efectuará la mateixa representació.

Publicacions rebudes

El núm. 23 de la revista literaria *Catalunya*, ab treballs d' en Joan Llimona, Emili Vallés, Joan Alcover, Mn. Gayá y Bauzá, Francesch Pujols, Jaume Bofill y R. Montaner.

El núm. 757 de la revista agrícola *L' Art del Pagés* ab interesants treballs p' els conradors.

Els núms. 103 y 104 del humoristich setmanari *¡Cut Cut!* y els 18 y 19 de *La Barretina*.

El sumari del nombre de desembre del periòdic *Contra la tisis* que publica el Dr. D. Agustí Bassols y Prim de Barcelona es com segueix: A les entidats de Catalunya.—Una idea inglesa que deuriem copiar.—Sueros. El de Maragliano.—El de Marmorech.—Lluïta de sueros.—Valor

dels meros.—Una ciutat sanatori.—Correspondencia: ¿Se cura la tisis?—¿Com se coneix la tisis?—Treballs publicats

Recordam que aquesta publicació s' envia a qui la d' mani al carrer de Casp, 15, (Establiment Terapich Sulfurós) a la Plaça del Bonsuccés, 3 Barcelona.

El Labriego, núm. 672. Publica treballs de L. Alvarez, Josep M. Boronat y Antoni Blavia, procediments, utils y noticies agrícolas.

Bolletí comercial

Mercat d' Inca.

Preus que retgiren a n' aquesta ciutat dijous passat:

	Pessetes
Bassó (es quintá)	a 76'00
Xexa (sa cortera)	a 16'00
Blat id.	a 16'00
Ordi id.	a 10'75
Sivada id.	a 8'50
Id. forastera id.	a 7'00
Faves cuitores id.	a 18'00
Id. ordinari veyes id.	a 16'75
Blat de les Indies id.	a 15'00
Mongetes (confit) id.	a 45'00
Id. blanques id.	a 33'00
Fasols id.	a 30'50
Ciurons id.	a 22'00
Gallines (sa tera) id.	a 0'90
Callis id.	a 0'70
Conis id.	a 0'35
Ous (sa dotzena)	a 1'20
Patates (es quintá)	a 4'00
Safra (s' unza)	a 3'50
Figues seques (es quintá)	a 9'50
Olives (sa barsella) de	1'25 a 2'50
Prochs grassos (s' arova)	a 12'00

Moviment de població

Inscripcions fetes en el Registre civil d' Inca durant els dies que s' espresen:

De dia 18 fins a 31 de Desembre de 1903

NAXEMENTS

Nins 3 Nines 4 Total 7

CASAMENTS

Dia 23. Miquel Ferrer Pascual, 23

anys, fadrí, ab Magdalena Salvá Llabrés,

27 anys, fadrina.

» 24. Ricart Rodriguez Sambert, 22

anys, fadrí, ab Isolina Teixidó Sans, fadrina, 21 anys.

MORTS

Dia 24. Pere Josep Beltrán Rubert,

74 anys, casat, apoplegia, carrer de s' Aigua.

» 27. Pau Figuerola Figuerola, 17

anys, fadrí, epilepcia c. del Rey.

» 30. Sebastiá Figuerola Llopart,

55 anys, casat, apoplegia, c. de Jover.

OSSOS Y LLEPADURES

Dijous passat en mitj de la plassa hi havia un homo amb tants de nassos com dies tenia s' any.

Trenca-caps

1904 9, moscatell DA IXA

El Sen Juaveri.

Sa solució diumenge que vé.

SOLUCIONS A LO DEL NUMERO PASSAT

A les semblanses:

1. En que té sa mateixa forma. 2. En

que no té llum propi. 3. En que no se pot

tocar. 4. En que mos dona vida. 5. En

que encalenteix. 6. En que torna cendra

SE VENEN

tota casta d' arbres

fruytals com son: taronjers, pomeres, lli-

moneres, garrovers, etc. pera informes di-

rigiuvos a l' amon Juan Llobera (a) cal

diabiej.—Pollensa, y a INCA a n' en Ma-

teu Rosselló, hortolá de can Ripoll.